

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET LAPJA

ALAPÍTVA:
1862-ben

Főszerkesztő:
PÁPAI GÁBOR

1994.
FEBRUÁR

CXXIX. évfolyam

A tartalomból

*Nagy dolog az, ha valaki egy szakmában
nagyyszerű, de még jobb, ha ott egy
sokoldalúan képzett és érdeklődő ember
tevékenykedik*
33. oldal

*...a termelészövetkezeti erdőgazdálkodásban
bekövetkezett változás nagy vesztese a
szakember*
37. oldal

*Megjelentek a különféle erdőmérnökök, azaz
mérnökök, vállalkozók, még hajógépgyáros is*
41. oldal

*Nem érdektelen, hogy milyen erdő- és
erdészképet alkot magának az egyetemre
felvételt nyert hallgatóság*
46. oldal

*Politikusok! Jöjjenek valamennyien ide,
Lábodra törvényt csinálni!*
55. oldal

*Soha rosszabb üzleti partnert
az Inter-Európa banknak*
57. oldal

Erdészeket az Országgyűlésbe!
59. oldal

Erdészeti Lapok
Az Országos Erdészeti Egyesület
folyóirata
CXXIX. évfolyam 2. szám
(1994. február)
HU ISSN 1215-0398

Szerkeszti: a szerkesztőbizottság. **Tagjai:** Agócs József, Apatóczy István, dr. Balázs István, dr. Bartha Dénes, Bolla Sándor, dr. Bondor Antal, Bús Mária, Gencsi Zoltán, dr. Göbölös Antal, Gyöngyössi Péter, dr. Kárpáti László, Kertész József, Kovács Gábor, ifj. Páll Miklós, Pápai Gábor (a bizottság elnöke), Rakk Tamás, Sántha Antal dr. Sonnevend Imre, dr. Szikra Dezső, dr. Szodfridt István, Varga Béla, Wisnovszky Károly.

FŐSZERKESZTŐ: PÁPAI GÁBOR

TERVEZŐSZERKESZTŐ: SÁGI MARGIT

Szerkesztőség: 1027 Budapest, Fő u. 68.

Telefon: 201-7737

Fax: 201-7737

Felelős kiadó: dr. Lelkes Lajos

Kiadóhivatal: 1165 Budapest,

Koronafűrt u. 44.

Telefon: 183-6575

Nyomdai munkák: Pilisi Állami Parkerdőgazdaság nyomdaüzeme, Budakeszi. Felelős vezető: Borsi Rudolfné

A kézirat lezárva: 1994. január 20.

Terjeszti: a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a hírlapkézbesítőknél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR), Budapest, XIII., Lehel u. 10/a. — 1900 — közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással, a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszáma. Egyes szám ára: 30,- Ft. Előfizetés fél évre: 180,- Ft, egész évre: 360,- Ft. Megjelenik havonta. Külföldön terjeszti a Kultúra Könyv- és Hírlap Külkereskedelmi Vállalat, 1389 Budapest, Pf.: 149.

Az évi előfizetés ára: 10 USD.

СОДЕРЖАНИЕ

К. Томпа: Важные изменений в лесной политике на специализацию.... 35

И. Кучара: Небольшие облесенные водосбори..... 45

И. Шодар: Природа сама знает..... 51

TARTALOM

ERDÉSZETI POLITIKA

Beszélgetés Winkler Andrásal...	33
Dr. Tompa Károly: Az erdőgazdálkodás átalakulásának hatása az erdészeti felsőoktatásra	35
Dr. Csötönyi József: Vesztes: a szakember!	37
Ismét a T. Házban az erdő	39
Erdőnk és kora (Erdészeti Konferencia Barcon)	40

TÁJ ERDŐGAZDÁLKODÁS

Pettkő-Szandner Aladár: Duna-Dráva Nemzeti Park mindenáron?	42
Dr. Domokos János: Többszintes pincefalu...	43

A HÓNAP KÉRDÉSE

Kató Pál: És régen?... 44	44
Jérôme René: Interforst '94	44

ERDŐRENDEZÉS

Kucsara Mihály: Az erdészeti kisvízgyűjtő	45
---	----

TERMÉSZETVÉDELEM

Bordács Sándor – Grósz Róbert: Erdész = favágó?	46
Szabó Lajos: Süni-tábor Ivánkában	49
Dr. Bartha Dénes: Alig ismert fafajaink I.	50

ERDÉSZETI KUTATÁS

Sóder Márton: A természet jobban tudja...	51
---	----

VADGAZDÁLKODÁS – VADÁSZAT

Dr. Bencze Lajos: Botos ünnepnapok	52
Reményfy László: Haragszomrád(?)	53
Reményfy László: A szarvasirtás ellen...	54
Pápai Gábor: Lábodon kell törvényt csinálni!	55

ERDŐKERÜLŐBEN

Pápai Gábor: Két év után	56
Sepsi Beáta: A zirci faüzem...	57
Braunitzer Richárdné: Tharandt	
erdőmérnökhallgatók...	58
Markovics Tibor: Néhány észrevétel...	62

EGYESÜLETI HÍREK	63
-------------------------	-----------

INHALT

Dr. Tompa, K.: Die Auswirkung der Umwandlung an der oberen Forstunterricht	35
Kucsara M.: Die forstliche Kleinwasserreservoir	45
Sóder, M.: Die Natur kann es besser	51

CONTENTS

Tompa, K.: Effects of change in forestry politics on the professional education	35
Kucsara, M.: Little forested watersheds	45
Sóder, M.: Nature knows what to do	51

Beszélgetés Winkler Andrással, a soproni egyetem rektorával

Az elmúlt évtizedben többször kelt szárnya az egyetem jövőjét érintő szöveg. Kérem Rektor Urat, hogy mint legilletékesebb, tájékoztassa az olvasókat a magyar erdészeti felsőoktatás helyzetéről.

Azzal kezdeném, hogy megerősítem azt, hogy az új felsőoktatási törvény szentesítette azt az autonómiát, amit az utóbbi években a felsőoktatás kibarcolt magának. Ez jó. Hogy ezt hogyan tudjuk tartalommal kitölteni, az jórészt rajtunk múlik. Nem mondom újat azzal – úgy gondolom –, hogy egyetemünket többször csonkították, és meg akarták szüntetni. De ez soha nem sikerült. Akkor sem, amikor itt csak az Erdőmérnöki Főiskola maradt. Sőt. Ebből nőtt ki magát az Erdészeti és Faipari Egyetem, amely eddig szakegyetemként működött. Most létkérdés lett, hogy a térség egyetemévé váljon. Értelmezhetően a középpontban az erdő, az erdészet maradt, mert annak kell maradnia.

A megerősödéshez szövetségeket kellett találnunk, és kölcsönös előnyöket figyelembe véve, fejleszteni a kapcsolatokat. Szakmán belül elsősorban a kutatóintézetekkel a régenvolt felhős kapcsolatokat javítottuk. Ma már kihelyezett tanszékeink működnek kutatóintézetekben. Kölcsönös műszerhasználat segíti az oktatást és a költségvetésünket. Szövetségeseink a mosonmagyaróvári Pannon Tudományegyetem, a szombathelyi Berzsenyi Dániel Tanárképző Intézet, a soproni Övönképző, a budapesti Könnyűipari Műszaki Főiskola. Így együtt alkotjuk a nyugat-magyarországi egyetemi egyesülést. Megállapodtunk, hogy párhuzamosan nem fejlesztünk, közösen kutatunk, ahol lehet, fókusz az áthallgatást. És ez már működik.

És hogyan tovább?

Az erdőmérnöki kar elkezdett egy szakosodást. Ez azt jelenti, hogy az erdőmérnökök bizonyos idő után szakosodhatnak, más tárgyat vehetnek fel. Sikerült elindítanunk a környezetvédők (környészek) képzését. Ez az erdőmérnök-képzésen alapul. 2-3 évi közös képzés után specifikumuk szerint választhatnak a hallgatók. Nem lenne szerencsés pusztán környezetvédelmet oktatni, hiszen könnyen elbizonytalanodhatnának a hallgatók. Mi az erdészetet választottuk alapszakmának, és erre épül rá a környésképzés.

Levelező (egyelőre) úton folyik a vadgazdaképzés is. A faipari mérnöki szakon elindult a könnyűipari – úgymint: a papíripari, a csomagolótechnikai, nyomdaipari és textíles mérnök-képzés. Ez fontos lépés volt, mert kapcsolódóan el-

indulhatnak a művészeti szakok is. Ezeket belsőépítészeket, bútortervezőket, fa-, könyv-, papírrestaurátorokat és termék-fejlesztő mérnököket fogunk képezni. Elképzeléseink között szerepel a művészetekkel kapcsolatos oktatás is, hiszen az alapvetően romantikus erdészhallgatók fogékonyak a human tárgyakra. Engedélyezés előtt áll vezetés- és szervezőtudomány szakunk is.

Egyetemünk mindig arról volt híres, hogy Közép-Európában a legerősebb alapoktatás folyt itt. Ezt a hírnevet meg akarjuk tartani.

A mérnöktanárképzés eddig Gödöllőn volt. Sikerült megkapni a jogot, hogy erdészek, faiparosok, papíriparosok itt kapjanak tanári képzést. Hamarosan feláll a pedagógiai intézetünk is. Itt kell megemlítenem, hogy az evangélikus egyházzal karöltve tervezzük egy tanítóképző kar beindítását, ahol jelzés szinten lelkesítővábbképzés is folyik majd. Az elmúlt évi 1045 hallgatóhoz képest az ezredfordulóra 2000 hallgató tanul a soproni egyetemen.

Hosszas vita után ugyanis kezdeményeztük a Soproni Egyetem elnevezést. Komoly vita volt ez ügyben, mert sokan féltették, hogy elvesz az egyetem erdész jellege, és a hagyományok is veszélybe kerülnek. De meggyőző volt az az érv, miszerint a hagyományok olyan erősek, hogy az új karok is át fogják venni.

Vajon lesz-e minőségi javulás a felvételizők színvonalában?

Máris van. 1993-ban már jóval száz pont felett lehetett csak bejutni az erdészkarra. A '92-es mélypont jórészt az erdész széthúzás következménye volt, mert úton-útfélen hangoztatuk, hogy az erdőmérnökök nem tudnak elhelyezkedni.

50-60 erdőmérnök évente valóban sok, de a specializálódott képzési lehetőség a posztgraduális oktatás eredményeként nem lehet problémája az elhelyezkedéssel annak, aki dolgozni akar.

Különböző felmérések indokolják, hogy szükség lenne szakmai előgyakorlat után felvenni a hallgatókat. Van ilyen törekvés?

Gondoltunk rá. Elképzeléseink szerint az előgyakorlat beleszámít a felvételi pontszámba. De a végzés utáni gyakorlat módozatán is gondolkozunk. Úgy gondolom, a kialakult helyzetben a karok autonómiájával semmi szín alatt nem hátrány, ha valaki nemcsak erdészeti, hanem egyéb

Az erdő váratlan fejlődése egy viharkárosított területen. Egy viharkárosított erdőrészt természetesen felújítását vizsgálva megállapították, hogy a területen talált 26 ezer db/ha csemete mind mennyiségben, mind fajfajösszetételében megfelelő állományt alkot. Ezért érdemes kis területeken a természetre hagyni. A kisebb költségek mellett azonban a természetes újulat lassúbb fejlődését is figyelembe kell venni, és ez esetben is meg kell oldani a vadkárelhárítást.

(Forst und Holz. 1993. 9. szám. Ref.: Bidló András)

területen is eligazodik, még ha az, mondjuk, a művészetek világa is.

Az egész felsőoktatás szerepének mindenhol annak kellene lennie, hogy intelligens embereket képezzen a társadalom számára. Nagy dolog az, ha valaki egy szakmában nagyszerű, de még jobb, ha ott egy sokoldalúan végzett és érdeklődő ember tevékenykedik.

A mai világban, ahol a demokrácia oly sok kompromisszumot igényel, a sokrétű szakembernek mindenképpen előnye van. Azért nagyok az univerzitások, mert lehetőséget adnak a tehetségek kibontakozására. Lesz énekarunk, legyen egyetemi színházunk, felújítjuk a hajdani híres egyetemi kosárlabda sportot. Legyen pezsgő élet az egyetemen, de ne csak szakmailag. Ki kell művelni az emberfőket.

De mindehhez megfelelő oktatói gárda is kell.

A legfontosabb kérdés az oktatói állomány folyamatos erősítése, hiszen a tanári kar határozza meg egy egyetem minőségét. A letelepedéshez azonban a lakásproblémák megoldása elengedhetetlen, hiszen a városhoz, az egyetemhez való teljes kötődés teremti meg egy professzor körül is azt a többletet, amire a hallgatók azt mondják, hogy tekintély.

A közeljövőben mintegy negyven professzori lakást építtünk, amihez sikerült előfinanszírozó céget találnunk.

Az utánpótlás minősége – a felsőoktatási törvény szerint – az új doktori szabállyal már komoly garancia. A filozófiai doktor képzésével szinte kiküszöbölődik a tanárse-

géd-beosztás, mert ezek a doktoranduszok, akik 3–4 évig vannak itt ösztöndíjjal az oktatásban, a kutatásban is részt vesznek. Ők segítik az egyetem munkáját, és ami fontos, hogy itt rotáció van. Ez a későbbi professzori válogatás szempontjából minőségi előnyt jelent. Egyes – a jelenlegi oktatókat érintő – elmarasztaló summás vélemények sem igazak, hiszen sokan lehetőséget sem kaptak a bizonyításra. Aki érez magában erőt, szorgalmat és tehetséget, az előbbre fog jutni. Az új törvény új lehetőségeket adott, ami megmozgatja a tehetségeket. En bízom az embereinkben, összességében optimista vagyok az oktatás minőségének javulását illetően.

Nemrég itt járt dr. Kulin Ferenc, mint a Parlament kulturális bizottságának elnöke. Mit várt, és mit kapott ettől a találkozástól?

A legfontosabb, hogy egy jelentős politikai személyiség megismerhette a tradíciókban is egyedülálló oktatási intézményt. Megismerhette azt a szinte családi légkört, ami egyetemünkre jellemző. Fontos volt, hogy lehetőséget kaptunk arra, hogy felhívjuk a figyelmet az egyetem, az erdészszakma problémáira. Az, hogy az eszmecsereből mit hasznosíthatunk, a jövő fogja igazolni, de egy biztos, ez nem csak Kulin úron múlik.

Köszönöm a beszélgetést.

Pápai Gábor

Hibbey Albert erdőmérnök a kaposvári Vándorgyűlésen Kálmán Károly emlékérmét kapott.

A díjjal járó jutalmat felajánlotta a külföldön élő magyar diákok támogatására. Levelére Sopronból az alábbi választ kapta:

Tisztelt Hibbey Úr!

Egyetemünk mindig is törekedett arra, hogy a határainkon túl élő magyarok szakmai képzését segítse, támogassa. Így 1989 óta körülbelül átlagosan 20 fő a nappali tagozaton tanuló száma, de rendszeresen fogadunk részképzéseket (3, 5 hónap), levelező és tudományos továbbképzésen részt vevő hallgatókat is (évente 5–10 fő). A növekvő igények és az erdélyi magyar szervezetek „otthoni tartó” törekvését támogatva idén távoktatás keretében 42 fő elsőéves erdőmérnök-hallgató kezdte meg tanulmányait Csíkszeredán.

Öröndetes módon tanulmányaik finanszírozása alapvetően megoldott:

- Az egyetemünkön tanuló, jó tanulmányi eredményt elérők havi 5–6 ezer forint támogatást kapnak a Kemény Zsigmond Alapítványtól.

- Részképzésre vagy egyéb rövidebb idejű képzésre érkezők Nemzetközi Ösztöndíjas Alapítványunktól szoktak támogatást kapni (használt havi összeggel).

- Kollektívai elhelyezésük, hazai (magyar állampolgárságú) hallgatóink áldozatállása révén, megoldott.

- A félévente legjobb eredményt elérő három hallgató (öt hónapon át, havonta egyenként 85 szójai frank) ösztöndíjban részesül a Komlóssy József Székely Ösztöndíj Alapítványtól. (Alapítójá Komlóssy József egyetemünkön végzett jelenleg Székelyben élő erdőmérnök.)

Hibbey úr ajánlatát természetesen örömmel fogadjuk, s azt javasoljuk, hogy az általa nagylelkűen felajánlott összeget Nemzetközi Ösztöndíjas Alapítványunk számlájára a Postabank és

Takarékpénztár Rt. Sopronnál vezetett 339-98932 számú Nemzetközi Ösztöndíjas Alapítvány 022-00110 folyószámára fizesse be.

Vállaljuk, hogy ezt az összeget csak a megjelölt területről érkező erdőmérnök-hallgatók támogatására fordítjuk.

Javaslatunk: A felajánlott összeg alkalmas lenne arra, hogy ebből (az évente megrendezésre kerülő) Tudományos Diákkonferencián sikeresen szereplő, határainkon túlról érkező hallgatókat jutalmazzuk.

Örülünk, ha az adományozó eme jutalmazásánál nem zárna ki az esetleg sikerrel szereplő környezetmérnök-, faipari mérnök- vagy papíripari mérnök-hallgatókat sem.

Rendelkezését azonban mindenképpen tiszteltetben tartjuk, ezért kérjük, hogy ezt a befizetéssel egyidejűleg részünkre küldje meg.

Dr. Szitás József

LD

Tisztelt dr. Szitás József Úr!

Értesítem, hogy a Postabank és Takarékpénztár Rt. Sopronnál vezetett 339-98932 számú Nemzetközi Ösztöndíjas Alapítvány 022-00110 folyószámjára 25 000 Ft-ot átutaltattam. Az összeget a Csíkszeredán ez évben beindított „Othoniartó” távoktatásra betratkozott erdőmérnök-hallgatók segélyezésére ajánlom fel, és kérem arra felhasználni.

Sajnálattal tapasztalom, hogy még az erdészirtásadalom elnyeső hányada is csak hallomásból ismeri az Ösztöndíjas Alapítványnak ezt a tevékenységét.

Szerény áldásos munkálkodásukhoz erőt és mind több áldozatkész segíteni akaró támogatót kívánok.

Jó szerencsét! Jó erőt!

Hibbey Albert

DR. TOMPA KÁROLY

Az erdőgazdálkodás átalakulásának hatása az erdészeti felsőoktatásra

A közelmúltban a Veszprémi Akadémiai Bizottság Erdőgazdálkodási és Faipari Munkabizottsága, az Erdészeti és Faipari Egyetem és Tanulmányi Állami Erdőgazdaság rendezésében Sopronban – a címben szereplő kérdéskörben – sikeres munkakülést tartott. Az eszmecsere *Dauner Márton* „A magyarországi erdészeti és faipari okleveles erdő-, faipari mérnök és faipari üzemmérnök igénye, figyelemmel a tulajdonviszonyok változására” című megnyitói előadásához kapcsolódott. Az előadás és a hozzászólások, kérdések érintették az átalakulóban lévő erdőgazdálkodásunk majdnem minden égető problémáját. A szakember-szükséglet határozott számszerű meghatározására nem kerülhetett sor, hiszen a jelentős állami tulajdon mellett a többszintű erdőtulajdonlás irányába mozdultunk el, és ez nemcsak a gazdálkodásban, de az oktatásban és kutatásban is új irányvonalak elindítását, bővítését igényli. A magánerdő-tulajdonlás, a vállalkozások kiterjedése új szervezési, irányítási ismereteket kíván, amit elsősorban az EFE-n szervezett Közgazdasági és Vezetésképzési Intézetnek kell megfogalmaznia.

Többen kifejtették ugyan, hogy 400-500 hektár erdőterületre a jövőben is jusson egy erdész, 400 hektárra egy erdésztechnikus és minden öt erdésztechnikusra – vagyis 2000-2500 hektárra – egy erdőmérnök, ami alapján véve azt jelenti, hogy az eddig évente felvett létszámon ne változtassunk. A mai felvételi keretszámok az *Erdőmérnöki Kar* erdőmérnöki szakán 60 fő, csikszereadi (erdélyi) távoktatási szakán 40 fő, környezetmérnöki szakán 20 fő, levelező vadgazda üzemmérnöki szakán 30 fő, a *Faipari Mérnöki Kar* szakán 45 fő, üzemmérnöki szakán 30 fő, papírpári mérnöki szakán 20 fő; összesen 175 fő nappali, 30 fő levelező, 40 fő távoktatásban résztvevő. A legfontosabb határozati javaslat az volt, hogy az erdőgazdálkodásnak továbbra is szilárd biológiai ismeretekre alapozott, általános tudással, hosszú távú gondolkodással rendelkező szakemberekre van szüksége, akik alkalmasak a változó feltételeknek megfelelő speciális szakismeretek megszerzésére. Ezt a célt szolgálja a negyedik évtől az EFE tantervébe beépített következő tíz szakirány: erdőművelési és ökológiai, műszaki, erdőrendezési, ökonómiai, környezeti, földtudományi, gépesítési, informatikai, menedzseri, mérnöktanári. A munkakülés azt is hangsúlyozta, hogy bármilyen is legyen az átalakulás, végzett hallgatóink csak akkor felelnek meg a követelményeknek, ha ismerik a fizikai dolgozó munkáját (ehhez többen a végzés után 1-2 éves gyakoronoki rendszert javasoltak), szilárd szakmai ismeretekre alapozva belső igényt éreznek a technológiák állandó fejlesztésére és szemléletüket az ökonómiai látásmód jellemzi. Képesek az összefüggések felfedezésére, elméleti tudásuk konkretizálására, alkalmasak tertvzésre, szervezésre és fejlesztésre. Előbbiekből credőn feladatunk a szakmai ismeretek oktatásán kívül a jártasság, a készség kialakítása. A teljesítményképes tudást csak akkor szavatolhatjuk, ha a hallgatók számára a tantervi kereteken belül állandó lehetőséget biztosítunk – a gyakorlati képzés különböző formáin keresztül – elméleti ismeretük alkalmazására. Különböző vonatkozik ez a biológiai, műszaki, szervezési, közgazdasági, illetve piaci ismeretekre.

A továbbiakban néhány megjegyzést fűzök a tanácskozáshoz.

Úgy vélem: *javítani kell az EFE és az erdőgazdasági szervezetek kapcsolatát*. A TÁEG-en kívül egyéb szervezetek is jól szolgálhatják a szakmai ismeretek szerzését. A leveleztetés helyett az oktatók mindig személyesen készítsék elő a gyakorlatokat, tanulmányutakat, amikor mód nyílik hatékony módszertani kérdések megtárgyalására is. A termelői társadalmi, ökológiai és közgazdasági környezetének megismerése magyarázatul szolgálhat az elmélet és a gyakorlat sokszor mondva csinált ellentmondásainak megértésére, a helyes üzemi magatartástól eltérő gyakorlat igazolására.

Az erkölcsi és anyagi érdekazonosságon nyugvó szerződéses kapcsolat nagyban elősegítheti a hatékonyabb szakképzés megvalósulását. Az üzemi gyakorlatok vezetésébe bekapcsolódó, azért tenni akaró és tenni tudó külső konzulensek szerepe nem kevesebb, mint a gyakorlatvezetők; feladatuk pedig nagyobb, mert a gondjaikra bízott hallgatók az addig megszerzett ismereteiket általuk ellenőrzik. A termelés biológiai, műszaki és szubjektív feltételeinek állandó változását életközvetben csak a termelőüzemben tapasztalhatják a hallgatók. Kíváncsi, hogy ezek a hatások, az eredményes vállalkozói magatartások, kezdeményezések stb. konkrét munkavégzés, és ne csak szemléltető kapcsán érjék a hallgatókat. Az oktatás igen szűkös pénzügyi feltételei miatt különösen élni kell ezzel a lehetőséggel, mert ellenkező esetben tovább mélyül az elmélet és a gyakorlat közötti ellentmondás, tovább fokozódik a pályakezdő szakemberek bizonytalansága.

Egyébként elszomorító, hogy a jelenlegi agrárpolitika teljesen ellehetetlenítette az erdészszakma (hivatás) presztízsét. Szívfacsaró a kezdő kollégáink kilátástalansága. Ezért a szakismereteknél átúfó társadalmi, szociológiai, államigazgatási, emberi ismeretekkel bíró korrekt, következetes erdő- és faipari mérnökök képzését kell vállalnia az alma maternek, akik e válságos évtizedekben a vidéki közösségek élére állhatnak, kiutat mutathatnak. Alkalmassá kell tenni a kezdő szakembereket arra is, hogy az esetleges majdani magángazdaságokat cgyedül tudják eredményesen működtetni.

Tehát, *ha szervezőkészséggel rendelkező, szaktanácsadásra kész, átfogó – bizonyos területeken speciális – tudással rendelkező, nyelvet tudó szakemberek kellene*. A mi szakmánkat a mai világban csak „csökkönyös”, a munkájáért élni-halni tudó ember válassza.

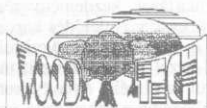
Az Országgyűlés 1993 júliusában megalkotta és elfogadta az első magyar felsőoktatási törvényt, és új oktatási minisztérium megírte, hogy az oktatást stratégiai ágazattá kívánják fejleszteni. Nyilván legalább egy-két évtizedre lesz szükség a törvényben rögzített változások megvalósításához. Vagyis felgyorsult korunkban is szükséges, hogy a kapcsolást elkerüljük, és megfelelő egyensúlyt teremtsünk a folyamatos és a változások között. E a tekintetben nagy a veszély, mert szociális szempontból egyetemünk konzervatív, nem rendelkezik megfelelő rugalmassággal, mobilitással.

Az új felsőoktatási törvény koncepcióját, a hozzá tartozó finanszírozási, hálózatfejlesztési, tudományos minősítési és fejlesztési elgondolásokat a felsőoktatási intézmények, a szakmai érdekképviseleti szervek, a hozzájuk lazábban kapcsolódó szervezetek és magánszemélyek sokasága véleményezte. Az új és jó törvényről azt várjuk, hogy segítségével a következő évtizedekben elérjük az átlagos európai oktatási és tudományos színvonalat. Hangsúlyozom azonban, hogy a törvény segítséget nyújthat, de önmagában nem oldja meg a gondokat. Végrehajtásához ki kell dolgozni a hatékony állami garanciarendszer, továbbá 1994 szeptemberéig el kell készíteni az EFE részletes szabályzatát is. A legrosszabb lenne, ha viszonylag jó törvényünk van, de rossz lesz a gyakorlat, a végrehajtás. A jobbító eszélkedő javaslatokat bizonyára szívesen fogadja az EFE vezetése, és az Erdészeti Lapok is biztosan szívesen ad helyt egy ilyen témájú vitának.

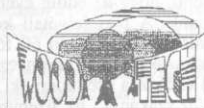
A felsőoktatás finanszírozási rendszerében hosszú évek óta megszorítás van (pl. tudományos folyóiratok, könyvek, telefon-, postaköltség stb. hiánya). Az igazi struktúraváltást különösen nagy mértékben nehezíti, hogy feltűnően szegényes a műszerbázisunk. Ezt csak ideig-óráig lehet némileg kompenzálni az oktatás szintjének emelésével. Nyugatról ezzel a műszerbázissal képtelenség posztgraduális képzésben résztvevőket fogadni. Ekkor bemutatnánk, hogy alapjában véve nem vagyunk alkalmasak európai szintű egyetemi oktatásra.

Új tantervek kellenek, nemcsak a tananyagok korszerűsítésére, a nyelvi oktatás fejlesztésére, a Ph.D.-képzésre, a

habilitáció bevezetésére, a nemzetközi kapcsolatok javítására, de a gondolkodásmód gyökeres megváltoztatására is sürgetően szükség van. Erősödjön a környezetvédelem, a menedzserképzés stb. Az EFE-nek is autonómnak kell lennie abban is, hogy maga határozza meg, hogyan tudja legjobban szolgálni a társadalmat. Fel kell kutatunk azokat a csatornákat, amelyek segítségével a társadalom jelezni tud az egyetemnek, hogy elengedhetetlen a munkája, és hogy milyen irányban fejlődjön. Mindenképpen nagy és szép kihívásról van szó, mely feladat megoldásában az annyit csiszolt felsőoktatási törvény nagy segítséget nyújthat. Kétségtelen, hogy felsőoktatásunk fejlesztése minden más beruházásnál előbbrevaló. A fő kérdésekben gyorsan kell megteremteni az egyetértést és azután következhet a részletesebb kulturált vita. A polgári demokrácia elvei szerint bármilyen kis ellenzéknek is lehetőséget kell adni a nyilvános fellépésre. De arra nehéz sémát, receptet adni, hogy hol, mikor, melyik vita szükséges, hasznos, és melyik az, amelyet nélkülözhetnénk; hol az a pont, amikor már a cselekvés helyett vitáztatunk? Ki mondja meg: melyik ellenvélemény hasznos, előrevivő, és melyik a káros akadékoskodás? „A gonosz emberek győzelméhez csupán egy dolog kell: hogy a jók ne tegyenek semmit (E. Burke).” Szakmánk fejlesztésében nagy szükség van az önálló, értékes gondolatokra, az építő kritikára. A nyílt szókimondás, a hatékony és időbeni ellenőrzés, a munkaerkölcsre irányuló nevelőmunka, a minden egyes ember átalakításáért, igaz emberré formálásáért vívott szívós küzdelem legyen a mi felsőoktatásunkban is a fő feladat.

WOOD TECH '94 Erdészeti és Faipari Szakvásár Sopron, 1994. április 21–24.

Bemutatni kívánt erdészeti és faipari szakterületek:

- csemetékerti gépek és eszközök
- erdővédelem, trágyázás, növényvédelem
- erdőművelési gépek
- fahasználati gépek
- erdészeti útépités és -fenntartás gépei
- erdészeti kisgépek, segédesszközök
- vadgazdálkodás és vadászat segédesszközei
- fafeldolgozó gépek, szerszámok
- faipari kisgépek
- élezők
- erdőgazdasági és fafeldolgozási gépek karbantartásának és felújításának anyagai, eszközei
- erdővédelmi és faanyag védőszerek
- üzemi rádiók, rádióvezérlés
- számítástechnika az erdőgazdálkodásban
- erdészeti oktatás, továbbképzés
- faipari szárítók (mobil, üzemi)

Várjuk jelentkezésüket!

Bővebb felvilágosítás, információ:

PROGRAM KFT.
Czibula Miklós
ügyvezető igazgató
Horváth Péter
ügyvezető igazgató

9400 Sopron, Ferenczy J. u. 5.
Tel./Fax: 99/338–538

E.K.F.M. KFT.
Tóth Béla
ügyvezető igazgató
Nyerges Éva
szakmai menedzser

Budapest, Csengery u. 11.
Levélcíme: 1400 Budapest 7. Pf.: 61.
Telefon: 1227–605, Fax: 12–14071
Telex: 22–4141 efti-h

DR. CSÖTÖNYI JÓZSEF

Vesztes: a szakember!

Az erdőkről és a vadgazdálkodásról szóló 1961. évi VII. törvény (EVT) végrehajtása során jelentősen megnövekedett a termelőszövetkezetek erdőterülete. Halász Aladár szerint 1960-ban 99 488 ha, 1965-ben 245 781 ha, 1970-ben 335 362 ha volt a termelőszövetkezetek erdőterülete. (Halász Aladár: *A termelőszövetkezetek erdőgazdálkodásának fejlődése 1957-1985. Kézirat Budapest, 1988. 7. old.*) A 60-as évek elején méltán került előtérbe a szakmai irányítás kérdése a termelőszövetkezetek között. Az Országos Erdészeti Főigazgatóság (OEF) 1963-ban adta ki a termelőszövetkezetek erdőgazdálkodásának szakmai irányításáról szóló 46/1963. OEF számú utasítását (Erdészeti Értesítő 28.). Az utasítás szerint, ha az erdő és a fásítás együttes terület megaladta a 30 ha-t, az erdőgazdálkodás szakmai irányítását a területileg illetékes erdőgazdaság látta el, a 30 ha-on alul a járási mezőgazdasági osztály feladata volt a szakmai irányítás. A szakmai irányítás járulékfizetés ellenében történt és a szakmai irányítást ellátó szervezetet a megyei mezőgazdasági osztály határozattal jelölte ki.

A szakmai irányítás bevezetésével egyidejűleg vált napirendi kérdéssé a szakemberek alkalmazása a termelőszövetkezetekben. Átmenetileg a szakemberhiányt erdőfelelősi tanfolyamok szervezésével igyekeztek pótolni a megyei szakigazgatási szervek a területileg illetékes erdőgazdaságok közreműködésével. Bár nem tekintették erdészeti szakképesítésűeknek azokat, akik erdőfelelősi tanfolyamot végeztek és sikeres vizsgát tettek, nem egy erdőfelelőst ismerek, aki a vizsga után elismerésre méltóan kezelte a rábízott több száz hektáros termelőszövetkezetet erdői. A szakmai irányításban kiemelkedő szerepet játszottak az erdőgazdaságok szakigazgatási és fásítási csoportjai. Túlzás nélkül állítom, hogy a csoportokban dolgozó erdészek, erdőmérnökök – számos nehézséggel küszködve – úttörői, megalapozói voltak a szövetkezeti erdőgazdálkodásnak.

A sok vitát kiváltó szakmai irányítás 1970-ben megszűnt. Ekkor kezdődött el a termelőszövetkezetekben az erdészeti szakemberek – erdészek, erdőmérnökök – alkalmazásának folyamata is. Ez közel sem volt ellentmondásmentes. A termelőszövetkezetekben dolgozó erdészeti szakemberek az erdőgazdálkodás valamennyi kérdésével foglalkoztak. Kevés külső és üzem belüli segítséggel végezték sokirányú munkájukat. Gyakorta egyedül maradtak problémáikkal,

gondjaikkal. Ez különösen azokban a termelőszövetkezetekben volt jellemző, ahol az erdőterület viszonylag kicsi volt, gazdasági súlya pedig igen szerény. A nagy terheléssel szemben anyagi megbecsültségük számos kívánnivalót hagyott maga után. A termelőszövetkezeti erdőgazdálkodást

Táblázat a termelőszövetkezetekben és erdészeti munkakörben foglalkoztatott szakemberek szakirányú végzettségéről (Szakmastruktúra)

A szakirányú végzettség megnevezése	1989		1992		Index 92/89
	fő	%	fő	%	
Erdészeti – erdőmérnök	115	11,6	76	11,7	66,0
– erdőszaktanús	655	66,0	464	71,4	70,8
– erdész	142	14,4	50	7,7	35,2
Faipari – faipari mérnök	4	0,4	2	0,3	50,0
– faipari üzemmérnök	7	0,7	2	0,3	28,5
– faipari techn.	10	1,0	6	0,9	60,0
Egyéb szakképesítési	59	5,9	50	7,7	84,7
Összesen:	992	100,0	650	100,0	65,5

kiválóan ismerő Bolla Sándor erdőmérnök írta: „Az 1968-as tanügyi reform óta az agrárszakemberek erdészeti alapismereteket nem tanulnak. Így az mgtsz-ben többnyire olyan vezetők irányítják, akik az erdészeti, feldolgozási feladatok sajátosságait nem ismerik kellő mélységben.” (Bolla Sándor: „Művelni és őrizni”. Kézirat. é.n.)

A rendszerváltás előestéjén – a táblázat szerint – 1989-ben a termelőszövetkezetek közel 1000 fő erdészeti, faipari és egyéb végzettségű szakembert foglalkoztattak erdészeti munkakörben.

Ha figyelembe vesszük dr. Rada Antal azon megállapítását, hogy „A jelenlegi erdőterület mellett mintegy 200-250 felsőfokú és 1000-1200 középfokú képesítésű szakemberre lenne szükség, hogy az erdőgazdaságokhoz hasonló szakember-ellátottság kialakulhasson” – bizony egyáltalán nem kedvező a kép. (Rada Antal szerk.: *Erdőgazdálkodás a termelőszövetkezetekben. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest, 1985. 29. old.*)

Az erdészeti szakember foglalkoztatása nem volt erőssége a termelőszövetkezeti erdőgazdálkodásnak. Az erdőgazdálkodók nem fektettek kellő súlyt erre a kérdésre, holott

A fák állékonyasága. Az elmúlt években Európa-szerte nagy károkat okoztak a viharok. Egész erdőket voltak képesek tövestől kidönteni.

A fák állékonyaságát vizsgálva megállapították, hogy lucfenyő esetén a fák akkor nem állékonyak, ha a famagasság és a mellmagassági átmérő viszonya 90 feletti értéket mutat.

Kedvező az állékonyaság, ha a fenti viszony-szám 75 alatti.

(Die Waldarbeit 1993.5. szám,
Ref.: Bidló András)

Lezajlott Az erdei üdülés egyes ökonómiai problémái című kandidátusi értekezésem nyilvános vitája.

A disszertáció opponensei dr. Madas András és dr. Márkus László.

A rendezvényen mintegy 60-an vettek részt.

A vita alapján dr. Szabó Gábor, a közgazdasági tudományok doktora által vezetett Bíráló Bizottság dolgozatomat 95%-os arányban elfogadásra ajánlotta.

Dr. Héjji Botond

törvény, az EVT kötelezte őket erre. A felügyeleti szervek sem szorgalmazták kellő súllyal és érellyel. A számottevő termelőszövetkezeti faiparban sem foglalkoztattak elegendő faipari végzettségű szakembert. A termelőszövetkezeti szakemberstruktúra félfoldalúsága ellenére nyugodt szívvel elmondható, hogy a termelőszövetkezetek erdőgazdálkodását irányító erdőszeti szakemberek – erdőszetek, erdőszéchnikusok, erdőmérnökök – többségükben az erdő iránt elkötelezett, jól felkészült szakemberek voltak. A vázolt képhez feltétlenül hozzátartozik az is, hogy nem egy esetben az erdőfelügyelőségek szakemberei végezték el – társadalmi munkában – azokat a feladatokat szakember hiányában, amit a szövetkezeteknek el kellett volna végeznie. Ezért az erdőfelügyeletet méltán illeti elismerés és köszönet.

A táblázatból kitűnik, hogy a rendszerváltás előtt a termelőszövetkezeti szakember-ellátottság elmaradt a kívánt szintűtől, a szükségesnél kevesebb felső- és középfokú erdőszeti szakembert foglalkoztattak. A termelőszövetkezetek területi szövetségei (TESZÖV-ök) sem jeleskedtek ebben. 1989-ben mindössze három erdőmérnök dolgozott a TESZÖV-öknél. Hiányzott a szakfeladatokat végrehajtó szakmunkásgárda. Az utóbbinál többnyire az a nézet uralkodott, hogy az erdei munkára „bárki” megfelel.

A rendszerváltással – a táblázatból kitűnik – szakmasztruktúra-váltás is bekövetkezett, ami a termelőszövetkezetek erdőkezelő egységei felbomlásának egyenes következménye. Az átalakuló, felbomló termelőszövetkezetek az elcsők között „menesztették” az erdőszeti szakembert. Sajnos, sok erdő maradt máról holnapra gazdátlanul. 1989-hez viszonyítva szinte drasztikus „erőzió” következett be az erdőszet, illetve erdőmérnök képzettségűeknél. Ez a tendencia – félelemmel és aggodalommal – 1993-ban tovább folytatódott.

Joggal leszögezhető, hogy a termelőszövetkezeti erdőgazdálkodásban bekövetkezett váltás nagy vesztesége a szakember. A tulajdonváltással felbomlott egy szakmasztruktúra, ami a szakértelm hanyatlásával is párosult. Ennek nem a felzárkózás, hanem az elzárkózás lesz a következménye.

Az új viszonyok stabilizálódásáig, de a jelenlegi, átmeneti időszakban sem képzelhető el a hozzáértő szakember mellőzése. Eppen ezért szükséges és indokolt ezen kedvezőtlen folyamat mérséklése, megállítás.

Az erdőgazdálkodásért felelős tárcának oda kell hatnia, hogy a tulajdonváltással felbomlott egy szakmasztruktúra, erdőtulajdonosok, illetve szervezetük az előírt szakképesítésű erdőszeti szakembereket foglalkoztassák.

Amennyiben az erdőgazdálkodók anyagi helyzete nem teszi lehetővé az előírt szakképesítésű szakember(ek) alkalmazását, úgy a kormányzat vállalja magára részben vagy egészen a szakember-alkalmazás költségeit. Ez a támogatás természetesen időleges lehet. Mindaddig tart, amíg az erdőgazdálkodó anyagi helyzete annyira megerősödik, hogy már nem indokolt a támogatás rendszerének fenntartása.

Ma gyakran hivatkozunk a magyar erdőszet egyik legnagyobb egyéniségére, Kaán Károly akadémikusra. A hivatkozás helyett inkább többet kellene olvasni könyveit, azok közül is különösen napjainkban az „Erdőgazdaságpolitikai kérdések”-et. E nagyszerű könyvében a tudós erdőszetpolitikusként a mának is van mondanivalója, amikor azt írja: „...olyan erdőbirtokokra nézve pedig, amelyeknek jövődelme egy kisebb képesítésű egyén javadalmait sem bírja el a birtokos legfeljebb az erdő őrzésére szorítható, a szakértői vezetést minden esetben az államnak kell vállalnia.” (Kaán Károly)

A kaáni elemzés és a mai helyzet gyökerei azonosak, azaz a jövedelemhiány. A megoldás már eltérő.

Kaán Károly szerint a jövedelemhiány miatt a „szakértői vezetést” az állam vállalja. Véleményem szerint ma az állam támogassa azt az erdőgazdálkodót, illetve szervezetét, amelyik szakértőt, azaz szakembert alkalmaz.

A szakember kulcsfontosságú tényezője a magántulajdonra épülő erdőgazdálkodásnak is. Ez nem lehet vita tárgya. Az erdő sorsa, jövője az ő kezében van. Elő kell segíteni, hogy a tulajdonváltás vajdával, feszültséggel teli szakaszában a szakember, a szakértelm, a szakudás fel – és ne le – értékelődjen!

Sürgős feladat a magántulajdonra épülő erdőgazdálkodás létrejöttével párhuzamosan a szakszemélyzet megerősítése. Ennek elmulasztása súlyos következményekkel járhat az erdőre nézve. Fogadjuk el a „legnagyobb magyar”, gróf Széchenyi István intő figyelmeztetését: „Istenért! nyissuk fel szemcinket, vegyük hasznát eszünknek. Minekünk is mozdulnunk kell, akár akarjuk, akár nem s nehogy hátrafelé nyomattassunk, lépünk inkább előre!”

FELHÍVÁS

A Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség és a Magyar Nyárfa Bizottság

a magánerdő-tulajdonosok és vállalkozók részére
1994. március 9-10-én Siófokon
(Ezüstpart szálloda)
szakmai előadásokat szervez a nyár- és az akáctermesztés témakörében:

KONFERENCIA

AZ ALTERNATÍV FÖLDHASZNÁLATRÓL,
gyorsan növő fafajok termesztése
mezőgazdasági területeken

Jelentkezési lap igényelhető
a FAGOSZ titkárságon:

FAGAZDASÁGI
ORSZÁGOS SZAKMAI SZÖVETSÉG
1012 Budapest,
Kuny Domokos utca 13-15.
Fax.: 202-64-49

Ismét a T. Házban az erdő

Az erdők fenntartása összességében szinte egész Európában jelentős költségvetési támogatást igénylő, veszteséges üzem. Hazánkban is jó néhány állami erdőt kezelő gazdaságunk már évek óta csak a vagon felüléséből tudja magát talpon tartani. A mintegy 300 000 hektár természetvédelmi és az összes erdő 15%-át kitevő gazdaságatlan, de közérdekből fenntartandó erdőt az 1 millió hektár jelenlegi állami erdő teljes bevételéből lehet csak ideig-óráig fenntartani.

4. Az éppen most készülő földtörvényben rögzíteni kell, hogy a vadászati jog a földhöz kötődő tulajdonosi jogok elválaszthatatlan része, úgy, ahogyan az szinte valamennyi demokratikus jogállamban van, és ahogy nálunk is volt a totális állam berendezkedése előtt.

5. A tulajdonváltás következtében magánkézbe került 7–800 ezer hektár erdő sorsáról soron kívül, törvényi úton kell gondoskodni. A jogalkotóknak abból az alapállásból kell kiindulni, hogy az erdő közérdekből korlátozott használati tulajdon, melynek tulajdonosa nem az erdővel, hanem csak a fenntartási költségekkel csökkentett tiszta hozamával rendelkezik szabadon.

Az erdő természetéből fakad, hogy a legtöbb esetben csak nagy területű birtokon lehet az erdő veszélyeztetése nélkül ésszerű erdőgazdálkodást folytatni. Ezért kell az új jogszabályokban – kivételes esetektől eltekintve – az osztatlan közös gazdálkodást preferálni. Ezzel lehet egyúttal csökkenteni a privatizálás során elkövetett sok jogos csalódást és felháborodást is szülő igazságtalanságot.

6. Fel kell gyorsítani az erdészeti hatóság és az államerdészeti szervezet megerősítésének, illetve kiépítésének folyamatát. Az előbbi az erdő hathatós védelmére alkalmas jogosítványokkal és eszközökkel kell felruházni, munkájuk sikere elképzelhetetlen a bűnüldöző szervek tevékenységének lényeges erősítése nélkül. Az állami erdőket kezelő társaságokat az ésszerűen takarékos, vagyongyárpító, a közérdekű funkciókat tisztességgel betöltő gazdálkodásra kell ösztönözni az erdő kirablásához vezető, rövid távú profitérdekeltség helyett.

És befejezésül:

7. A kierielt, időtálló jogszabályok teljes körének megalkotásáig a hatályos jogszabályok adta mozgásteret kell teljes mértékben kihasználni az esetleg elkapkodott vagy rövid távú, páciális politikai érdekeknek alárendelt új törvények készítése helyett. Az adott jogszabályok következetes, visszaélés- és korrupciósmentes végrehajtása elfogadható állapotot eredményezne. Jó példa erre a vadászat, ahol az új törvény hiányára való hivatkozással súlyos ökológiai és milliárdos gazdasági károkat okozva mindmáig sikerült az érdekeltek szűk csoportjának elodáznia az alapvetően jó megoldásra is lehetőséget adó, magas szintű jogszabályok végrehajtását. Köszönöm. (Taps a bal oldalon.)

A képviselőház az elmúlt év decemberében egy teljes napot az agrárszféra problémáinak feltárására fordított.

Lajos László, az MSZP vezérnöke az erdőtelepítés fokozására hívta fel a figyelmet. Zsupos Lajos (MDF) az erdők privatizálása mellett állt ki. Szakmánk egyetlen felkészült, érdekeinket szívósan szolgáló parlamenti képviselője – Mészáros Béla (SZDSZ) kollégánk ezúttal is a töle már megszokott módon tette a dolgát.

Beszédét a T. Ház jegyzőkönyve alapján közöljük.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Következik Mészáros Béla képviselő úr a Szabad Demokraták Szövetsége képviselőcsoportjából, és rendelkezésére áll hat és fél perc.

MÉSZÁROS BÉLA (SZDSZ): Köszönöm Elnök úr! (...) Hölgyeim és Uraim – engedjék meg, hogy a mai, ötödik órája folyó agrárvitanapon, a helyenként indulatos hozzászólások után elvigyem önöket egy erdei sétára, egy olyan sétára, ahol ugyanakkor nem tudok önöknek felidőltést ígérni, mert az erdőben elég sok baj van mostanában.

Hűs lombok, tüdőt tágitó tiszta levegő, a természet folytonosságának múltat idéző, jövőt ígér csodája helyett az erdőben is sötét árnyak fogadnak, fenyegető veszélyek leselkednek.

Könnyű és hálás ellenzéki feladat lenne elpanaszolni a hibák és veszélyek hosszú sorát, legfeljebb az elnök úr figyelmeztetne néhányszor az időtöltés miatt, mert nagyon hosszú a sor. De abban a reményben, hogy talán még nem késő, inkább a veszett fejsze nyele után nyúlunk, és megpróbálom vázlatosan, hét pontba szedve elmondani az általunk, a szabad demokraták által nagyon fontosnak tartott dolgokat.

1. A költségvetés már-már tragikus egyensúlyzavara ellenére is meg kell találni erdőterületeink elhatározott mértékű gyarapításának módját. A mezőgazdaság szerkezetének elkerülhetetlen változása, hagyományos termékeink hosszabb távon is bizonyosra vehető piacvesztése, a vidék népességmegtartó erejének csökkenése és a nagyarányú munkanélküliség önmagukban is indokolták, hogy mielőbb beerdősítsük az egyéb módon ésszerűen nem hasznosítható, mintegy 1 millió hektáryi földterületünket.

Számos példa van rá a világon, hogy ilyen feladatra – éppen tartós recesszió idején – szegény országoknak érdemes vállalkozni.

2. Legalább most, a kárpótálás finise előtt be kell végre ismerni az illetékes kormányzati szerveknek súlyos hibáikat, tévedéseiket, és elejét kell venni az erdőre néző tragikus végkifejletnek. Nem lehet csupán a hozzáértés vagy az előrelátás hiányának tulajdonítani – bár bizonyos szint felett ez is megbocsáthatatlan bűn –, hogy egy hektár erdő, akár milliókat érő erdő, pár doboz cigaretta árán megvásárolható. Nem lehet részleges kárpótlásnak és főleg nem igazságtételnek nevezni, ha valaki a ténylegesen elvett erdeje területének nyolcszorosát, értékben pedig több százszorosát kapja, kaphatja vissza.

Nem szabad túrni, hogy az erdőben és az erdőből élő tényleges árueladók, akik a leginkább érdekelték, kárpótálás helyett kismennizzük, a társadalmi átalakulás hiánjának és vámszedőinek kínáljunk fel befektetési lehetőséget.

3. A kárpótálás mielőbbi gyors lezárása után maradó, minimálisan 1 millió hektár állami erdőterület mindennemű további elidegenítését az erdő érintő valamennyi törvény megalkotásáig meg kell akadályozni. Az állami erdők védelme nem a magántulajdonon alapuló piacgazdaság elutasításából – tisztelt Zsupos képviselőtársam –, hanem az erdő társadalmi szerepének, az erdőgazdálkodás speciális jellemzőinek és a társadalom valóságának ismeretéből ered.